

Herdenkingsritueel met kinderen

Drie korte herdenkingsrituelen wanneer iemand in de gemeente overlijdt of voor eeuwigheidszondag/ gedachteniszondag.

Thema

Voor wie

0-3 jaar, 4-8 jaar, 9-12 jaar

Eeuwigheids- of Gedachteniszondag

Duur

0 - 20 minuten

Drie mogelijke rituelen die je kunt doen in de groep, bijvoorbeeld iedere keer bij het overlijden van een gemeentelid. Je kunt ze ook op Eeuwigheidszondag uitvoeren en met de kinderen praten over hun ervaringen en doorpraten over deze zondag.

Introductie

- Lees de stelling voor. Laat de kinderen reageren, zijn ze het eens of oneens? Laat de kinderen argumenten waarom ze het eens of oneens zijn met de stelling.
 - *'De kerk is een plek waar je mensen die je verloren bent kunt herdenken'.*
- Wat is een ritueel? Bespreek met de kinderen waar zij aan denken bij het woord ritueel. Laat de kinderen diverse rituelen noemen. Je kunt zelf een voorbeeld geven in vragende vorm: is het avondmaal een ritueel? Is elk jaar de kerstboom optuigen een ritueel? Zoek eventueel samen online of in een woordenboek op wat het woord 'ritueel' betekent.

Vertel dat het binnenkort eeuwigheidszondag is. Weten de kinderen wat dat is? Laat hen benoemen welke ervaringen ze daarmee hebben. Waarom zou eeuwigheidszondag op de laatste zondag van het kerkelijk jaar vallen? Wat denken de kinderen? Veel kerken staan op deze zondag stil bij de overledenen van het afgelopen jaar. Dit doen ze met een ritueel of met liederen. De namen van de overledenen worden ook in de dienst genoemd.

- Vraag de kinderen of zij weten of er in hun kerk ook een ritueel plaatsvindt als iemand is overleden.

Rituelen

Alle kinderen zitten op hun stoel als tijdens een kerkdienst. Naast en/of achter elkaar, of in een groepje, maar in elk geval zonder tafel ertussen. Zet een rustig muziekje op. Lees onderstaande rituelen voor aan de kinderen. Welk ritueel of welke rituelen spreken de kinderen aan? Waarom? Kies samen een ritueel en voer dat samen uit.

- **Gedenksteen:** Eén van de kinderen loopt naar voren, pakt de gedenksteen van een tafel en loopt daar, heel rustig, mee naar achter om hem ergens een plekje te geven. Het kind voegt zich weer in de groep.
- **Map:** Jij staat voor de groep met een opengeslagen multomap met lege velletjes. Eén van de kinderen loopt naar voren en schrijft de naam, geboorte- en sterftedatum van de overledene op. Het kind geeft de opengeslagen multomap door aan de groep. De groep zorgt dat de map uitkomt bij een plek achterin de ruimte. De laatste persoon die de map doorgeeft legt de map opengeslagen neer. Het kind voegt zich weer in de groep.
- **Kaars:** Steek achterin de ruimte een grote kaars aan, net zoals de paaskaars. Ga vervolgens aan de andere kant van de ruimte staan met een kleinere kaars of waxinelicht en lucifers. Eén van de kinderen komt rustig uit de groep naar je toe, steekt de kleine kaars aan en loopt er door de groep heen naar de grote kaars, waar hij/zij de kleine kaars bijzet. Het kind voegt zich weer in de groep.
- **Stilte:** Houdt, net zoals bij de Dodenherdenking op 4 mei, twee minuten stilte. Schrijf eerst met elkaar de namen van de overledenen op. Denk in de eerste plaats aan mensen die de kinderen direct gekend hebben. Steek na het opschrijven van de namen een kaars aan en houdt samen twee minuten stilte.

Tip

Doe je deze werkvorm met jonge kinderen?

Dan kun je bij de introductie ook in gesprek gaan over verdriet.

- Wanneer en waarover waren ze ergens verdrietig om? (er ging iets stuk, huisdier overleden, dierbare overleden et cetera).
- Waarom waren ze verdrietig?
- Evt: zijn ze wel eens bij een begrafenis geweest?

Ga daarna over naar een ritueel. Benoem dat je aan een overleden persoon kunt blijven denken, deze persoon kun je gedenken of herdenken door een ritueel uit te voeren.

Kies daarna, uit bovenstaande opsomming, een ritueel uit die je met de kinderen gaat doen.

Pas op met vuur, je kunt in plaats van echte kaarsjes ook nep kaarsjes kopen die de kinderen zelf aan kunnen doen.

